

Ο Μαρμαρωμένος βασιλιάς και οι μαθητευόμενοι μάγοι

[Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Μόρφου](#)

Είσαγωγικό σχόλιο Μητροπολίτου Μόρφου κ. Νεοφύτου

Γιάννης Χελιδώνης, ὁ ἐπίκαιρος καὶ προφητικὸς ἀναγνώστης

Ἀδελφοί μου, σὲ μερικοὺς ἀνθρώπους ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ μεγάλο χάρισμα νὰ εἶναι ἀναγνώστες. Δηλαδή, νὰ μποροῦν νὰ διαβάζουν τὴν ἐποχὴ τους καὶ νὰ τὴν ἐρμηνεύουν σὲ αὐτοὺς πὺ δὲν ἔχουν τὸ χάρισμα αὐτό. Οἱ ἀναγνώστες αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πὺ βλέπουν τὰ παρελθόντα καὶ τὰ παρόντα.

Σὲ μερικοὺς ἀπὸ αὐτοῦς ποὺ τοὺς ἐδόθη τὸ χάρισμα αὐτό, πονοῦν ἀφόρητα γιὰ τὴν ἐποχὴ τους. Κάνουν τὸν πόνο τους προσευχή. Καὶ τὸ χάρισμά τους αὐξάνει καὶ βλέπουν καὶ τὰ μέλλοντα συμβαίνειν. Αὐτὸ καὶ ἂν εἶναι πόνος δυσβάστακτος, μοναξιά καὶ σαλότης!

Ὁ Γιάννης Χελιδώνης, παιδὶ τῆς Σαμαρίνας καὶ τὸν ἔγγαμον βίον του ἀσκήσας στὴν πόλη τῶν Ἀθηναίων, εἶναι ἕνας τέτοιος ἀναγνώστης. Βαθιὰ πονεμένος, εὐαίσθητος καὶ μοναχικός, μὲ τάλαντο συγγραφικὸ ὅσο λίγοι. Μαθητῆς καὶ υἱὸς κατὰ πνεῦμα τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κυροῦ Γερασίμου. Δικηγόρος στὸ ἐπάγγελμα, νηπτικὸς στοὺς Ὁρθοδόξους δρόμους καὶ τρόπους.

Τὸ κείμενό του ποὺ ἀκολουθεῖ: «Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς καὶ οἱ μαθητευόμενοι μάγοι», εἶναι μία ἐξαιρετικὴ ἀνατομία τοῦ ψευδο-ρωμέϊκου ποὺ ἔστησαν οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἡμέτεροι καὶ ξένοι, ἀλλὰ καὶ μία συγκλονιστικὴ ὄραση στὴν «ἐκβαση τοῦ νεοελληνικοῦ δράματος» μὲ τὴν Ὁρθοδοξὴ προσδοκία τῆς ἀνάστασης τῶν νεκρῶν.

Καὶ ταῦτα πάντα θὰ γηνοῦν ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ...

Ὁ Γιάννης Χελιδώνης ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ τὸ 2016.

Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Διάπυρος πρὸς τὸν Ἀναστάντα Κύριον εὐχέτης

ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μόρφου Νεόφυτος

Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς καὶ οἱ μαθητευόμενοι μάγοι

Γιάννη Ἀ. Χελιδώνη

«Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ τουρκέψη ἡ Πόλη, καὶ μπῆκαν μέσα οἱ Τοῦρκοι, ἔτρεξε ὁ βασιλιάς μας καβάλα ‘ς τ’ ἄλογό του νὰ τοὺς ἐμποδίση. Ἦταν πλήθος ἀρίφνητο ἡ Τουρκιά, χιλιάδες τὸν ἔβαλαν ‘ς τὴ μέση, κι ἐκεῖνος τοὺς χτυποῦσε κ’ ἔκοβε ἀδιάκοπα μὲ τὸ σπαθὶ του. Τότε σκοτώθη τὸ ἄλογό του κ’ ἔπεσε κι αὐτός. Κι’ ἐκεῖ ποὺ ἕνας Ἀράπης σήκωσε τὸ σπαθὶ του νὰ χτυπήσῃ τὸ βασιλιά, ἦρθε ἄγγελος Κυρίου καὶ τὸν ἄρπαξε, καὶ τὸν πῆγε σὲ μιὰ σπηλιὰ βαθιὰ στὴ γῆ κάτω, κοντὰ στὴ Χρυσόπορτα.

Ἐκεῖ μένει μαρμαρωμένος ὁ Βασιλιάς, καὶ καρτερεῖ τὴν ὥρα νὰ ρθῆ πάλι ὁ ἄγγελος νὰ τὸν σηκώσει. (...) Καὶ θὰ σηκωθῆ ὁ βασιλιάς, καὶ θὰ μπῆ ‘ς τὴν Πόλη ἀπὸ τὴ Χρυσόπορτα, καὶ κυνηγώντας μὲ τὰ φουσσάτα του τοὺς Τούρκους, θὰ τοὺς διώξῃ ὡς τὴν Κόκκινη Μηλιά. Καὶ θὰ γίνῃ μεγάλος σκοτωμός, ποὺ θὰ κολυμπήσῃ τὸ

μουσκάρι 'ς τὸ αἶμα.»

Ὁ μῦθος εἶναι ἡ πρωταρχικὴ ἔκφραση τοῦ ψυχολογικοῦ βάθους καὶ τῆς βιοθεωρίας ἑνὸς λαοῦ. Ὡς ἱστορῆμα φανταστικό, δὲν ἐξαντλεῖται στὴν καταγραφή τῶν φαινομένων, οὔτε ὑπόκειται στοὺς νόμους τῆς λογικῆς. Ἀντίθετα κάνοντας χρῆση φανταστικῶν, ἐξωλογικῶν μεταϊστορικῶν στοιχείων κατατείνει σὲ μιὰ «παράδοξη» ἐρμηνεία τοῦ πραγματικοῦ. Στὴ μυθικὴ ἐκδοχὴ τῆς ἀλήθειας ποτὲ ἕνα σὺν ἕνα δὲν κάνει δύο. Κάθε μυθικὴ ἀφήγηση ἀφορᾷ μιὰ ἀνάδυση τοῦ συλλογικοῦ ὑποσυνείδητου ἑνὸς λαοῦ, εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο αὐτὸς βιώνει τὸ ἱστορικὸ του πεπρωμένο, συνειδητοποιεῖ τὶς λανθάνουσες δυνάμεις καὶ ἀφουγκράζεται τὸ μέλλον του. Εἶναι κοινὸς τύπος πᾶ πῶς κάθε μεγάλο ἱστορικὸ κίνημα ἔχει ὡς ἀφετηρία του ἕνα μῦθο καὶ κάθε συγκλονιστικὸ ἱστορικὸ γεγονὸς γεννᾷ κάποιον μῦθο. Ἡ συνέχεια διαδραματίζεται στὸ καθαρτήριο τῆς ἱστορίας καὶ ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία τοῦ ἱστορικοῦ πᾶ ἐγχειρήματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ σύμμετρη πραγμάτωση τῶν προτύπων τοῦ δοκιμαζόμενου ἱστορικῶ μῦθου. Ἡ διαδρομὴ τῆς ἱστορίας ὡς μιὰ σειρὰ ἀτελεύτητων γεγονότων γίνεται ἀντιληπτὴ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ μῦθου, ἀντίστοιχα καὶ κάθε μῦθος μόνο στὴν ἱστορικὴ του προοπτικὴ μπορεῖ νὰ κατανοηθεῖ.

Ἡ κατάρρευση τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας προκάλεσε τὴ γέννηση δύο ἐχθρικῶν καὶ ἀσυμφιλίωτων μῦθων ἢ αντιπαλότητα τῶν ὁποίων σημάδεψε καὶ σημαδεύει μέχρι καὶ σήμερα τὴ μοίρα τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἡ ἐπόμενη μέρα τῆς Ἄλωσης τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων σημαδεύτηκε ἀπὸ τὴ μυθικὴ ἀνάδυση τοῦ ΕΛΛΗΝΑ καὶ τοῦ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ. Το παραμῦθι τῆς «Εὐρώπης» καὶ ὁ μῦθος τῆς «Ἀνατολῆς».

Ὁ ἑλληνικὸς μῦθος ἐκδηλώθηκε κυρίως στὸ πρόσωπο τοῦ Πλήθωνα τοῦ Γεμιστοῦ, στὸ πρῶτο ἡμισυ τοῦ 15ου αἰῶνος, λίγα χρόνια πρὶν τὴν πτώση τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Θὰ μπορούσε νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι ἡ πεμπτουσία τοῦ μυθικοῦ ἑλληνα ἐμπεριέχεται στὸ ὑπόμνημα τοῦ Πλήθωνος πρὸς τὸν Μανουήλ Γ' ὅπου μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε : «Ἐμεῖς πού μᾶς κυβερνᾷς καὶ μᾶς ἐλέγχεις εἴμαστε Ἕλληνες κατὰ τὴ φυλὴ, ὅπως φανερώνει ἡ γλῶσσα μας καὶ ἡ παιδεία... καὶ γιὰ τοὺς Ἕλληνες δὲν ὑπάρχει καταλληλότερος τύπος ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο... Γιατί φαίνεται ὅτι ὁ τύπος αὐτὸς εἶχε πάντα κατοικηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Ἕλληνες... Κανεὶς δὲν ἔζησε ἐδῶ πρὶν ἀπὸ αὐτοὺς, οὔτε μετανάστες κατέλαβαν αὐτὸ τὸν τόπο, ἐκδιώκοντας τοὺς κατοίκους... Οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες... ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ κάτοικοί του καὶ ποτὲ δὲν τὸν ἐγκατέλειψαν...»

Ἕνας μῦθος εἶχε γεννηθεῖ, ὁ μῦθος τῆς φυλετικῆς καὶ πνευματικῆς καθαρότητος τῶν ἐλλήνων, ὁ ὁποῖος ἐστιάζετο στὸν ἱστορικὸ εὐάλωτο ἰσχυρισμό, πῶς οἱ κάτοικοι τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, ἦταν ἄμεσοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων,

Άμεση δὲ συνεπαγωγή αὐτοῦ ἦταν ἡ πίστη πῶς μόνη ἡ σκέψη καὶ ἡ παιδεία τῶν ἀρχαίων κλασικῶν θὰ μπορούσε νὰ ἀποτελέσει τὸν θεμέλιο λίθο τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ἡ γέννηση τοῦ ἑλληνικοῦ μύθου ἦταν καρπὸς καὶ ἄμεση συνέπεια τόσο τῆς ἑδαφικῆς συρρίκνωσης τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὴ συνεχὴ ἐπέκταση τῶν Τούρκων, ὅσο καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ πνευματικῆς αὐτονόμησης τῆς Δύσεως, ἱστορικά γεγονότα τὰ ὁποῖα συνδυαζόμενα ἔθεταν μὲ ἀμείλικτο πλέον τρόπο τὸ ἐρώτημα τῆς ἱστορικῆς ἐπιβίωσης τῆς αὐτοκρατορίας ὡς ἐνιαίου πολιτιστικοῦ καὶ πολιτικοῦ μορφώματος, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Ρωμείκης οἰκουμένης ἀποτελοῦσαν ἓνα σῶμα μὲ κεφαλὴ τὸν Ρωμαῖο Αὐτοκράτορα ὡς μόνον ἀντιπρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Μὲ δεδομένο, λοιπὸν, τὸν σχισματικὸ χαρακτήρα τῶν Φράγκων καὶ τὸν αἰρετικὸ τῶν Τούρκων τὰ περιθώρια τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς πρωτοκαθεδρίας στένευαν ἐπικίνδυνα. Οἱ τριγμοὶ στὸ σκάφος τοῦ μακροβιότερου ἴσως θεσμοῦ στὴν πολιτικὴ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας ἦταν ἀρκετὰ ἔντονοι. Ὁ ὑπερχιλιετῆς θεσμὸς τῆς χριστιανικῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐσείετο συθέμελα. Ἄν ἀναλογισθεῖ κανεὶς ὅτι οἱ δυτικοὶ ὡς συμμέτοχοι στὴν ἑλληνιστικὴ-ρωμαϊκὴ παράδοση τὴν διεκδικοῦσαν γιὰ λογαριασμὸ τους εὐκόλα ἀντιλαμβάνεται κανεὶς γιατί ὁ πιὸ πρωτότυπος καὶ πολυμαθὴς ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς λόγιους τῶν τελευταίων ἐτῶν, Γεώργιος Γεμιστός ἢ Πλήθων, ἐπινόησε ὡς σανίδα σωτηρίας τὸν μῦθο τοῦ «ἔλληνα». Στὴν οὐσία ἐπρόκειτο γιὰ τὴν διεκδίκηση μιᾶς κληρονομιάς, τῆς αρχαιοελληνικῆς, ἡ ὁποία δὲν μπορούσε νὰ ἀμφισβητηθεῖ ἀπ' τοὺς δυτικούς, καὶ ἡ ὁποία ἀφ' ἑνὸς μὲν τόνωσε τὴν ἰδιαιτερότητα τῶν βυζαντινῶν, ἀφ' ἑτέρου μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐκτιμᾶται γιὰ τὸν ἀτελεύτητο πλοῦτο της. Κάτω ἀπὸ αὐτές τὶς προϋποθέσεις ὁ πληθωνικὸς μῦθος, ἔριξε τὸν σπόρο του σ' ἕδαφος ἄγονο, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι οἱ συνθῆκες δὲν εὐνοοῦσαν τὴν ἀνάπτυξή του, καθότι ἡ πλειονότης τῶν λογίων ἀλλὰ καὶ τῶν λαϊκῶν μαζῶν, ἔμειναν πιστοὶ στὴν παράδοση τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, πού ἤθελε τὴν αὐτοκρατορία ἐπίγεια εἰκόνα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μιᾶς βασιλείας πού ἡ κυριαρχία της ἦταν βεβαία, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν φαινομενικὴ ροὴ καὶ ὄψη τῶν πραγμάτων. Μοιραία λοιπὸν ὁ πληθωνικὸς μῦθος γνώρισε τὴν μεταφύτευσή του καὶ τὴν ἀνθοφορία στὴν Ἑσπερία γιὰ νὰ ἐπανακάμψει ἀργότερα βίαιος καὶ νὰ κυριαρχήσει μὲ τὴν ὀλοκληρωτικὴ διαστροφή τῆς ἐξέγερσης τοῦ 1821.

Ὁ μῦθος τοῦ ΕΛΛΗΝΑ ἀπαιτοῦσε ἓνα ξεκαθάρισμα λογαριασμῶν μὲ τὸ ἀπώτερο παρελθόν. Ὁ βασικὸς ὄρος καὶ ἡ ἀναγκαία συνθήκη πού ἔθετε γιὰ τὴν ἀναγέννηση τοῦ ἔθνους, ἦταν ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴ, πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ παρακμὴ τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ὁ Πλήθων, πιστὸς στὸ μεταφυσικὸ πλατωνικὸ κοσμοεἶδωλο, ἐρμήνευε τὴ φθορὰ τῆς αὐτοκρατορίας,

ὡς ἀνεπάρκεια τῶν μεταφυσικῶν τῆς ἐρεισμάτων, ἦτοι τοῦ ὀρθόδοξου χριστιανισμοῦ. Ἐπομένως ἡ ἀναγέννηση τοῦ ἔθνους, πέραν τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου προϋπέθετε καὶ τὴν ἐπανεμφάνιση νέας θρησκείας γιὰ τὴν ὁποία εἶχε μεριμνήσει ὁ Πλήθων.

Ἡ ἵδρυση ὅμως ἐθνικοῦ κράτους ἔστω καὶ στὰ γεωγραφικὰ ὄρια τῆς Πελοποννήσου δυναμίτιζε τὴν ἰδέα τῆς οἰκουμένης, σύμβολο τῆς ὁποίας ἦταν ὁ ἱερός αὐτοκράτωρ. Ἡ πεμπτουσία τοῦ πληθωνικοῦ μύθου συνίσταται στὴν διαγραφὴ μιᾶς ὑπερχιλιετοῦς πορείας τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἐπανάκαμψή του σ' ἓνα ἀμιγῆ φυλετικὰ καὶ πολιτιστικὰ κράτος. Οὐσιαστικὰ ἐπρόκειτο γιὰ μιὰν ὀπισθοδρόμηση χιλιετιῶν στὴν προαλεξανδρινὴ περίοδο, μὲ τὴν εἰδοποιὸ διαφορὰ, ὅτι πλέον θὰ ἀναβίωνε ἓνα κράτος καὶ ὄχι ἡ πόλις-κράτος. Ἡ ἀπόπειρα δημιουργίας ἐθνικοῦ κράτους, τὸ ὁποῖο θὰ ἀγνοοῦσε τὰ βυζαντινὰ ριζώματα τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ, ἀπαιτοῦσε τὸν δρασκελισμὸ τῆς ἱστορίας πρὸς τὰ πίσω τουλάχιστον κατὰ χίλια πεντακόσια χρόνια. Τὸ ἀντικείμενο τῆς ἱστορικῆς ἀληθμείας ἦταν πλέον δεδομένο, ἀπλῶς ἔμελλε νὰ πραγματοποιεῖ ὡς ἱστορικὸ ἐγχεῖρημα, ἔργο τὸ ὁποῖο ἐπιτέλεσαν ὡς μαθητευόμενοι μάγοι ὁ Πλήθων καὶ οἱ μαθητές του ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ στοχαστές ὅπως ὁ Βησσαρίων, ὁ Μάξιμος Πλανούδης, ὁ Δημήτριος Κυδώνης καὶ ἄλλοι. Οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἐπικέντρωσαν τὴν προσοχή τους στὸ κύριο ἔργο τῆς πληθωνικῆς μαγανείας, ἦτοι στὴν διαδικασία μεταμόρφωσης τοῦ Ρωμιοῦ σὲ Ἑλληνα, ἡ ὁποίασθὴ συνέχεια διὰ τοῦ Κοραῆ καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν πνευματικῶν γενίτσαρων θὰ ὀδηγήσει στὴν «ἐθνικὴ» προσπάθεια ἀλλοτρίωσης καὶ μεταβολῆς τοῦ Ἑλληνορωμιοῦ σὲ «Γραικογάλλο».

Στὸ Πληθωνικὸ θέσφατο: «Ἑλληνες ἐσμὲν τὸ γένος ὧν ἠγεῖσθε καὶ βασιλεύετε ὡς ἢ τε φωνὴ καὶ πάτριος παιδεία μαρτυρεῖται» ἡ βυζαντινὴ λογιόσυνη ἀντέταξε, διὰ στόματος τοῦ μετέπειτα πατριάρχη Γεννάδιου: «Ἑλλην ὦν τῆ φωνῆ, οὐκ ἂν ποτέ φαίην Ἑλληνα εἶναι διὰ τὸ μὴ φρονεῖν ὡς ἐφρόνουν ποτέ Ἑλληνες. Καὶ εἰ τίς ἔροιτό με τίς εἰμί, ἀποκρινοῦμαι Χριστιανὸς εἶναι».

Στοὺς ἀντίποδες τοῦ ἑλληνικοῦ μύθου ἡ Ρωμιόσυνη ἀντέταξε τὸν θρύλο τοῦ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ. Ὁ μῦθος θέλησε τὸν τελευταῖο βασιλιά μαρμαρωμένο καὶ ὄχι νεκρό. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ τελευταῖοι δύο αἰῶνες τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, οἱ ὁποῖοι ἀκολούθησαν τὴν φράγκικη κατάκτηση ἀποτελοῦν θλιβερὴ διήγηση ἀποσύνθεσης καὶ παρακμῆς σὲ τέτοιο βαθμὸ ὥστε ἡ Ἄλωση τοῦ 1453 νὰ λειτουργεῖ σὰν ἀπολύτρωση ἀπὸ μιὰ ἀνίατη ἀσθένεια. Ἦδη ἀπὸ τὸν ΙΑ' αἰῶνα ἡ αὐτοκρατορία κατέρρευε, καθὼς πέρα ἀπὸ τίς ἐσωτερικὲς ἀντιθέσεις, δυνάμεις βάρβαρες καὶ ἄλογες ὅπως οἱ Βούλγαροι, οἱ Τοῦρκοι, οἱ Πατινάκες κ.ἄ. βάλθηκαν νὰ ἐκπαραθυρώσουν τὸν ἑλληνισμό ἀπὸ τὴν ἱστορία.

Ἡ πρώτη πράξη τοῦ ἑλληνικοῦ δράματος ἀφοροῦσε τὸν περιορισμὸ τῆς

αυτοκρατορίας στην Χερσόνησο του Αΐμου. Ἡ δεύτερη προανήγγειλε καὶ τὴν ὀριστικὴν κατάρρευση. Ἦταν ἡ πρώτη ἄλωση τῆς Πόλης ἀπὸ τοὺς Φράγκους τὸ 1204. Ἡ λατινικὴ κατάκτηση τῆς Κωνσταντινούπολης σήμαινε τὴν ἀρχὴ τοῦ τέλους τῆς χριστιανικῆς αυτοκρατορίας, οἱ συνέπειες τῆς ὁποίας ἦταν τρομακτικὲς τόσο ἀπὸ πολιτικὴ ὅσο καὶ ἀπὸ ἠθικὴ ἄποψη. Ἡ κατάλυση τοῦ διοικητικοῦ κέντρου τῆς αυτοκρατορίας, ἡ καταστροφὴ τῆς ὑλικῆς ὑποδομῆς καὶ ὀργάνωσός της, οἱ βαρβαρότητες καὶ οἱ ἐξευτελισμοὶ ἐκείνων τῶν ἡμερῶν ὀδήγησαν ἀφ' ἑνὸς μὲν στὴν κάμψη τοῦ ἠθικοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲ στὴ μετακίνηση τῆς αυτοκρατορικῆς ἐξουσίας στὴ Νίκαια, ἡ ὁποία μὲ τὴ σειρά της σήμανε τὴν γέννηση τῶν διαδόχων καὶ ἀνταγωνιστικῶν τάσεων στὴν Ἡπειρο, στὴν Τραπεζούντα, στὴν Νίκαια, οὕτως ὥστε ἡ ἀνακατάληψη τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Παλαιολόγους καὶ ἡ ἀποκατάσταση τῆς βασιλείας στὴν Ἱερὴ Πόλη δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐρμηνευθεῖ ὡς μιὰ ἐπιβράδυνση τοῦ ἐπιθανάτιου ρόγχου τῆς αυτοκρατορίας. Τὸ Βυζάντιο πλέον δὲ θύμιζε σὲ τίποτα τὴν παλαιὰ δόξα, δὲν ἀντιπροσώπευε πιά τὴν χριστιανικὴ Ἀνατολὴ ἀλλὰ ἡ ἐπανάκτηση τῆς Πόλης δημιουργοῦσε ἕνα ἐπιπλέον κρατίδιο στὸ χῶρο τῆς Ἀνατολῆς καὶ ὡς τέτοιο ἦταν ἐξ ὀρισμοῦ θνησιγενές. Ἡ κυρίαρχη ἀντίληψη γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία πέραγε πλέον στὸ χῶρο τοῦ μύθου, καθὼς ἡ ἀδυναμία ἐπανάκτησης ἐδαφῶν σὲ δύση καὶ ἀνατολὴ εἶχαν μεταβάλει τὴν ἄλλοτε κραταιὰ αυτοκρατορία σὲ μιὰ νησίδα πόλεων-κρατῶν (Μυστράς, Θεσσαλονίκη, Νίκαια, κλπ) ἐν μέσω βαρβαρικῆς πλημμυρίδος καθιστώντας τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ της, τὴν οἰκουμενικότητα, μόρφωμα οὐτοπικό. Μοιραία λοιπόν, ἡ ἀποφράδα Τρίτη 29 Μαΐου 1453 ἦρθε σὰν ἀπολύτρωση καὶ ἡ ὀδύνη τῆς Ἀλώσεως ἔτεξε τὴν Ρωμιοσύνη. Παρηγοριὰ καὶ βάλσαμο στὴν μακραίωνη περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἡ λαϊκὴ εὐσέβεια θέλησε τὴν τελευταία λειτουργία στὴν Ἁγία Σοφία ἡμιτελή, νὰ διακόπτεται τὴ στιγμὴ ποὺ ἐψάλλετο ὁ Χερουβικός ὕμνος καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἅγια: φωνὴ τοὺς ἦρθε ἐξ οὐρανοῦ κι ἀπ' ἀρχαγγέλου στόμα πάσατε τὸ χερουβικὸ κι ἄς χαμηλώσουν τ' ἅγια παπάδες, πάρτε τὰ ἱερὰ καὶ ἐσεῖς κεριὰ σβηστεῖτε γιατί εἶναι θέλημα Θεοῦ ἡ Πόλη νὰ τουρκέψει...

Καὶ τὸν τελευταῖο αὐτοκράτορα μαρμαρωμένο, ὡς ὕστατη ἐλπίδα τῶν Ρωμιῶν γιὰ τὴν παλιγγενεσία. Ὅπου τὸ ξαναζωντάνεμα τοῦ βασιλιᾶ θὰ σημάνει τὴν ἐκδίωξη τῶν Τούρκων ὡς τὴν Κόκκινη Μηλιά καὶ τὴν ἀναγέννηση της αυτοκρατορίας σὲ ὅλη τὴν παλαιὰ οἰκουμενικὴ μεγαλοπρέπειά της. Βεβαιότητα ἡ ὁποία ἔκαμε τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀλώσεως νὰ δημιουργήσουν στίχους γιὰ τὸ πάρσιμο τῆς Πόλης καὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Σώπασε κυρά Δέσποινα καὶ μὴν πολυδακρύζης πάλι μὲ χρόνια μὲ καιρούς πάλι δικιά μας θᾶναι

Κάτω ἀπὸ αὐτὲς τὶς παραμέτρους καθίσταται σαφὲς πὼς οἱ Βυζαντινοὶ θεώρησαν ὡς θέλημα Θεοῦ, τὸ τούρκεμα τῆς Πόλης, ἐξ ἄλλου σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν Βυζαντινῶν, ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου θὰ ἐπέρχετο τὸ ἔτος 1492. Ἐπομένως τὸ μόνο ζητούμενο γιὰ αὐτοὺς ἦταν ἡ ὀρθότητα τῆς πίστεως.

Ἐνδεικτικὸ τῆς προσήλωσης τῆς λαϊκῆς ψυχῆς στὴν ἰδιαιτερότητα τῆς πίστεως εἶναι τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ Χρονικὸ τοῦ Μορέως, ὅπου ὁ Βιλλαρδουίνος συγκαλεῖ τοὺς προεστοὺς γιὰ νὰ τοῦ θέσουν τοὺς ὅρους τῆς παράδοσης κι ἐκεῖνοι ἀπάντησαν ὡς ἐξῆς:

Λοιπὸν ἂν θὲς ἀφέντη μου τὰ κάστρα νὰ τὰ πάρης.

Κι ἐμεῖς τὸ γένος τῶν Ρωμιῶν, δοῦλοι σου ν' ἀποθανοῦμε Τοῦτο ζητοῦμε, λέγουμε μεθ' ὄρκου νὰ μᾶς πείσης ἀπὸ τοῦ νῦν κι ἔμπροσθεν Φράγκος νὰ μὴ μᾶς βιάση ν' ἀλλάξουμε τὴν πίστη μας καὶ Φράγκοι νὰ γενοῦμεν.

Ἡ λαϊκὴ συνείδηση προέκρινε ὡς ἔσχατη ἐλπίδα σωτηρίας τὴν πίστη, ὄχι ὡς μιὰ ἀφηρημένη σχέση μὲ τὸ ἐπέκεινα, ἀλλὰ ὡς σχέση ζωῆς σαρκωμένη στὴ λαϊκὴ ζωγραφικὴ, τὴν ποίηση, τὸ χορὸ, τὸ γλέντι, τὴ νηστεία κ.ἄ., δηλαδὴ ὡς πράξη ποὺ διαφοροποιοῦσε ριζικὰ τὸν Ἑλληνορωμιὸ ἀπὸ τὸν Φράγκο καὶ τὸν κατακτητὴ.

Τὸ πρῶτο μέλημα τοῦ νέου Πατριάρχη Γενναδίου ἦταν ἡ ἐπεξεργασία κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ Μωάμεθ ἑνὸς καταστατικοῦ χάρτη, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο τὸ ὑπόδουλο γένος ἔμελλε νὰ πορευτεῖ. Ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οἱ Ρωμιοὶ ἀκολούθησαν τοὺς δικούς τους κώδικες διοίκησης, τὰ δικά τους ἦθη κι ἔθιμα. Ὁργάνωσαν τὸν κοινωνικὸ τους βίον στὸ μέτρο ποὺ φυσικά δὲν εθίγετο ἡ Ὄθωμανικὴ κυριαρχία μὲ βάση τὴν παράδοσή τους. Ὁ σχηματισμὸς τῶν κοινοτήτων συνέβαλλε αποφασιστικὰ στὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴ συντήρηση τοῦ γένους. Ἔτσι ἄρχισε ἀργὰ καὶ συστηματικὰ ἡ σιωπηλὴ διάβρωση τοῦ κρατικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ Ἕλληνες ἐκμεταλλεῦόμενοι τὴν παροιμιώδη ὀκνηρία τῶν κατακτητῶν, κυριάρχησαν σιγά-σιγά τόσο στὸ εμπόριο καὶ τὴν ναυσιπλοΐα, ὅσο καὶ στὴν ἀγροτικὴ καὶ βιομηχανικὴ ζωὴ. Οὐσιαστικὰ ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπιχειροῦσε γιὰ δεύτερη φορὰ τὸ μοναδικὸ ἐγχείρημα στὴν ἱστορία τῆς ἐκ τῶν ἔνδον ἀλώσεως ἑνὸς κατακτητῆ, μᾶς καὶ ἡ πρώτη φορὰ ἀποτελοῦσε ἀποκλειστικὰ ἑλληνικὴ πρωτοτυπία (Ρώμη).

Ἡ ὑπαρξη τῆς Ρωμιοσύνης ἀντιπροσώπευε ἕνα σκάνδαλο γιὰ τοὺς δυτικούς. Πῶς ἦταν δυνατόν τὸ ὑπόδουλο γένος νὰ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του, ἄμεσο κληρονόμο τῆς

ἀρχαιοελληνικῆς καὶ ἑλληνορωμαϊκῆς κληρονομιάς, μὲ ἀποτέλεσμα κάθε προσπάθεια τῶν δυτικῶν γιὰ τὴν ἀνασύσταση τῆς Αὐτοκρατορίας νὰ μὴν ἀποτελεῖ παρὰ εὐτελισμὸ καὶ εἰρωνεῖα τῆς ἱστορίας. Ἡ Ἁγία Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους, δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μιὰ κακόγουστη θεσμικὴ φάρσα, ἡ ὁποία ὅμως καταδεικνύει ὅτι ἡ Αναγέννηση τίποτα ἄλλο δὲ γέννησε παρὰ μόνο τὸ ἐκτόπλασμα τῆς εὐρωπαϊκῆς φαντασίας. Τὸ λεγόμενο εὐρωπαϊκό-ἑλληνικὸ δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τὴν υἱοθέτηση τοῦ κλινικὰ νεκροῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴ βίαιη ἐπανεισαγωγή τῆς ἀλλοτριώσεώς του στὴν κοιτίδα του.

Ὁ ἀντίπαλος μῦθος, λοιπόν, πορεύτηκε στὶς ἀτραπούς τῆς Δύσης, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἡ πλειονότης τῶν ἐκπροσώπων- λογίων, ξενιτεύτηκαν καὶ ὡς ἐκ τούτου κάθε σύνδεσμος μὲ τὰ τελούμενα στὰ βάθη τῆς λαϊκῆς ψυχῆς διεκόπη. Καὶ ἐνῶ τὸ μέγα σῶμα τῆς Ρωμοσύνης σφάδαζε ἀπὸ τὰ ἀνελέητα καὶ διαδοχικὰ κτυπήματα, ἀρχικὰ τῶν Σταυροφόρων, τῶν Φράγκων, τῶν Ἑνετῶν καὶ μετέπειτα τῶν Τούρκων κατακτητῶν, οἱ ἐκπατρισθέντες λόγιοι ἀρνήθηκαν τὴν ρωμείκη ταυτότητά τους καὶ μετεβλήθησαν ἐκόντες ἄκοντες σὲ πληθωνιστές.

Ἡ βασικὴ καὶ ἐπίπονη ἐνασχόλησή τους ἦταν ἡ καλλιέργεια μιᾶς ἀτέρμονης ἀρχαιολατρίας καὶ ἐνὸς φανταστικοῦ ἀρχαιολατρικοῦ ἑλληνισμοῦ. Κι ἐνῶ ἡ ἐκκλησία, ἡ κοινοτικὴ ὀργάνωση, ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν ἄρχισε νὰ δρομολογεῖ τὶς ἐξελίξεις ὄχι μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ γένους τῶν Ρωμιῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν δυναμικὴ ἀνασυγκρότησή του καὶ ἐπανεμφάνιση στὴν κοινωνία τῶν ἐθνῶν, οἱ «μαθητευόμενοι μάγοι» ἐξαντλήθηκαν σὲ θρηνητικὲς ἰκεσίες πρὸς τοὺς ἐκάστοτε σατραπίσκους τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς φανταστικοῦ ἐθνικοῦ κράτους τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖο ὡς διανοητικὸ κατασκευάσμα καὶ πλάσμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ νοῦ, τελοῦσε σὲ παντελεῖ ἀσχεσία μὲ τὰ δεδομένα ποὺ κυοφοροῦσε ἡ μακρόχρονη τουρκικὴ κατοχὴ, δεδομένα ποὺ στὴν κατάλληλη ἱστορικὴ στιγμή δημιούργησαν ἐπικὲς μορφές, τοὺς πολεμάρχους τοῦ '21.

Τὸ πεδίο ἀναμέτρησης τῶν δύο μύθων προσδιορίζεται ἱστορικὰ στὰ προεπαναστατικὰ χρόνια τῆς ἐξέγερσης τοῦ '21 καὶ στὰ ἀμέσως ἐπόμενα, ὅπου ὁ «εἰσαγόμενος» Ἕλληνας διασταύρωσε τὸ ξίφος του μὲ τὸν Ρωμιό. Ἡ σύγκρουση αὐτὴ προσωποποιεῖται στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, τοῦ πατριάρχη τοῦ «ἐθνικοῦ» κράτους καὶ τοῦ Ἀθανασίου Πάριου. Στὴν οὐσία ἐπρόκειτο γιὰ τὴ σύγκρουση δύο διαφορετικῶν πολιτικῶν ὁραμάτων. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἡ σύσταση «ἐθνικοῦ» κράτους, τὸ ὁποῖο νὰ ἀνταποκρίνεται στὶς ἐπιταγὲς τῆς εὐρωπαϊκῆς διανόησης καὶ ἀντίληψης καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἐμμονὴ στὸ σχῆμα τῆς παραδοσιακῆς πολυεθνικῆς αὐτοκρατορίας, ἡ ὁποία στὴν οὐσία μετεφράζετο στὴν ἐκ τῶν ἔνδον ἄλωση τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμανιδῶν. Μιὰ πιὸ δυναμικὴ ἀντίθεση

στην ιδέα του κοραϊκού-έθνικού κράτους αντιπροσώπευε ή μορφή του πολυεθνικού δημοκρατικού κράτους το οποίο είχε συλλάβει και πρότεινε στο Σύνταγμα του 1791 ο Ρήγας Φερραΐος ως μια ανασύσταση της αυτοκρατορίας, ή οποία θα έπραγματώνετο υπό την μορφή της ομοσπονδιακής ένωσης των επιμέρους κοινοτήτων σε κράτος. Οι λόγοι όμως της επιβολής της κοραϊκής έκδοχης μετά το 1821, σχετίζονται άμεσα με τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων στην περιοχή και τουτο διότι ή αποδοχή και εφαρμογή των ιδεών του Κοραή σήμαινε την δημιουργία ενός ανυπόληπτου και κατ' επίφαση ανεξάρτητου βασιλείου, ενώ ή έμπραγματώση των ιδεών του Ρήγα, οι οποίες αναμφίβολα είχαν ως σημείο αναφοράς την έμμονή στο σχήμα της παραδοσιακής πολυεθνικής αυτοκρατορίας, θα σήμαινε την ανασύνταξη της Ρωμοσύνης στις πραγματικές της διαστάσεις, πνευματικές και πολιτικές, κάτι το οποίο δεν θα ήταν και εύχάριστο για τους φιλέλληνες της Έσπερίας. Από τη σύγκρουση των δύο μύθων νικημένος έξήλθε εκείνος ο οποίος έσώκλειε τα γόνιμα σπέρματα του μέλλοντος, καθότι με την διαστροφή της εξέγερσης του '21, ή οποία έμπεδώθηκε και πολιτικά μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια και την πραξικοπηματική έπιβολή της απόλυτης μοναρχίας, ή έπιβαλλόμενη λύση ήταν ο θεσμικός πιθηκισμός, ήτοι ή συγκρότηση συγκεντρωτικού κράτους δυτικού τύπου.

Το τί θέλησε πραγματικά το είκοσιένα προκύπτει άβιαστα από τα ιστορικά δρώμενα κι όχι από τις διανοητικές αύθυποβολές. Το σπέρμα της Μεγάλης Ίδέας, ήτοι της αποκατάστασης της Ρωμοσύνης στα φυσικά της όρια, δεν μάς προέκυψε ως όψιμος καρπός της δύσης, όπως θέλουν να πιστεύουν άρκετοι αίθεροβάμονες διανοούμενοι, αλλά προαναγγέληκε προφητικά από τον Θεόδωρο Λάσκαρι, τον Αυτοκράτορα της Νικαίας μετά την Άλωση της Πόλης από τους Φράγκους:

Και νύν των πατρίδων αύθις λαβώμεθα ών άμαρτάνοντες άπεστερήθημεν· αύται δε είσι το άχαϊον και πρῶτον ήμϊν ένδιαίτημα, ο παράδεισος και ή πρὸς τὸν Έλλησποντον πόλις του Κυρίου των δυνάμεων, ή πόλις του Θεού ήμῶν, το εύριζον άγαλλίαμα πάσης της γῆς θα βρεί την έπιβεβαίωσή του έκατοντάδες χρόνια άργότερα στα λόγια του Γέρου του Μοριά:

Ό Βασιλέας μας έσκοτώθη [σ.σ. ο Παλαιολόγος] καμμιά συνθήκη δεν έκαμε... Και παρακάτω:

Είς τὸν πρῶτον χρόνον της Έπαναστάσεως είχαμε μεγάλη όμόνοια... και σαν αύτη ή όμόνοια βαστούσε δύο χρόνους, ήθέλαμε κυριεύσει την Θεσσαλία και την Μακεδονία και ίσως έφθάναμεν και έως την Κωνσταντινούπολιν...

Ό θρῆνος για τὸν χαμὸ της αυτοκρατορίας που μετατράπηκε σε μακραίωνο λυγμὸ του γένους, δεν έπεδέχετο το καταπραυντικὸ του νεοελληνικού βασιλείου, αλλά

καρτεροῦσε τὴν ἀνασύστασι τῆς Ρωμανίας, ποὺ κι «ἂν ἐπέρασε ἀνθεῖ καὶ φέρει κι ἄλλο».

Ὁ περιορισμὸς ὅμως τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν περιφέρεια τοῦ Μοριᾶ καὶ τῶν περιχώρων τῆς Ἀττικῆς, πέραν τῶν ἄλλων καταδεικνύει τὴν ἀβάσταχτη ἐλαφρότητα τῶν ιδεῶν τοῦ Κοραῆ, οἱ ὁποῖες συνθέτουν καὶ στιχουργικὰ τὸ πολιτικό του ὄραμα: Φίλους τῆς ἐλευθερίας τῶν γραικῶν τῆς σωτηρίας ὅταν ἔχουμε τοὺς Γάλλους τίς ἢ χρεῖα ἀπὸ ἄλλους

Ἡ χρησιμοποίηση καὶ μόνο ἀπὸ τὸν Κοραῆ τοῦ χλευαστικοῦ ὄρου «Γραικὸς» ἀντὶ Ρωμιός, καταδεικνύει τὴν ἐθελοδουλία του πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸ διαφωτισμὸ, καὶ τὸν ραγιαδισμό του ἀπέναντι σὲ κάθε τί εὐρωπαϊκό. Ὁ Κοραῆς καλεῖ τοὺς Γραικοὺς νὰ ξεσηκωθοῦν γιὰ νὰ συμπύξουν ἓνα ἔθνος, τὸ ἔθνος τῶν «Γραικογάλλων». Ἰδέες κωμικὲς καὶ ἀνιστόρητες, οἱ ὁποῖες ἀπετέλεσαν τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο τοῦ κοραϊκοῦ ιδεολογήματος, τὸ ὁποῖο ἀπετέλεσε μετὰ τὴ διαστροφή κι ἀποτυχία τοῦ '21 τὸ κυρίαρχο ιδεολόγημα τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ γιὰ νὰ βρεῖ ἐκεῖ τὴν πλήρη δικαίωσή του ἀκόμη καὶ σήμερα στὸ «Ἑλλάς-Γαλλία συμμαχία» τῆς δεξιᾶς παρατάξεως καὶ στὸν γαλατικὸ σοσιαλισμὸ τοῦ ΠΑΣΟΚ.

Ἡ ἐπικράτηση τοῦ μύθου τοῦ Ἑλληνα στὴν κοραϊκὴ του ἐκδοχή, μετεπαναστατικὰ σήμαινε τὴν κατὰ μέτωπο ἐπίθεση ἐνάντια σὲ κάθε τί ρωμῆικο, μὲ πρῶτο θύμα τὴν Ἐκκλησία. Μὲ δυὸ λόγια σὲ μιὰ σύντομη διαδρομὴ 150 ἐτῶν ἐλεύθερου βίου, ὅ,τι θύμιζε ἐλληνικότητα, ἤτοι ἡ γλῶσσα, ἡ παράδοση καὶ ἡ θρησκεία, σπιλώθηκε καὶ κατασυκοφαντήθηκε, σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε καὶ ἡ παραμικρὴ ἀναφορὰ στὸν ὄρο Ρωμιοσύνη νὰ κινεῖ βλέμματα ὑποψίας. Οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἀνεμπόδιστα προχώρησαν στὴν μεταστοιχείωση τοῦ Ἑλληνορωμιοῦ σὲ Εὐρωπαῖο, μιὰ ἀλχημεία ἢ ὁποῖα σὲ πεῖσμα τῆς ἱστορίας ἐπιβλήθηκε, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀντιδικοῦμε ἐπὶ 150 χρόνια ἐλεύθερου βίου μὲ τὸν ἴδιο μας τὸν ἑαυτὸ, ἔχοντας ἀπωλέσει τὸ ἱστορικὸ μας πρόσωπο. Αὐτόκλητοι σωτῆρες καὶ πατέρες τοῦ Ἑθνους κλήθηκαν νὰ ἀσελγήσουν στὸ μέγα σῶμα τῆς Ρωμῆικης Οἰκουμένης, νομίζοντας ὅτι ἡ ἱστορία θὰ τοὺς ὀφείλει χάρες, γιὰτὶ ἄνοιξαν τοὺς δρόμους γιὰ τὸ ψυχορράγημα τῆς Ρωμιοσύνης καὶ τὴν ὑπερήφανη καὶ ἀπρόσκοπτη διάβαση τοῦ Ἑλληνα στὴ σημερινὴ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση. Μιὰ καὶ μόνο φράση τοῦ Ἐμμ. Ἀντωνιάδη εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ δώσει τὸ μέγεθος τοῦ πάθους των: «οἱ βυζαντινοὶ ἦταν προορισμένοι νὰ εὐνουχίσουν τὸν ἀνθρώπινο νοῦ», κατὰ συνέπεια ὀτιδήποτε θύμιζε ἐλληνισμὸ καὶ ρωμιοσύνη ἔπρεπε συλλήβδην νὰ διαγραφεῖ ὡς μίσημα ἀπὸ τὴ νεώτερη ἱστορία, ἄποψη ἢ ὁποῖα ἀπετέλεσε τὸ κυρίαρχο ιδεολόγημα τοῦ ἐλλαδικοῦ κρατιδίου.

Ἡ ἐμμονὴ στὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἀποκλειστικὸς μύθος τοῦ Νεοελληνικοῦ Ἑθνους ἦταν ἡ νεκρώσιμη προσήλωση στοὺς κλασικοὺς χρόνους,

κατέστησε τὸ ἑλλαδικὸ κρατίδιο θύμα ἱστορικῶν παραισθήσεων, μὲ συνέπεια νὰ ἀκολουθεῖ μία διαρκῶς φθίνουσα πορεία ἢ ὁποῖα τὸ ὀδηγεῖ στὸν ἀφανισμό. Ἡ ἀπώλεια τοῦ Μεγάλου κόσμου τῆς ἑλληνικῆς οἰκουμένης καθὼς καὶ ἡ συνεχιζόμενη ἀμφισβήτηση τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης καὶ οἱ προσπάθειες ἀφελληνισμοῦ τῆς Βορείου Ἡπείρου, καθιστοῦν σαφῆ τήν, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, ἐπιχειρούμενη γεωπολιτικὴ συρρίκνωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἢ ὁποῖα κατατείνει στὴν ἐξαφάνιση τῆς κεντρικῆς ἰδιομορφίας του· ἦτοι τοῦ ἀσύμπτωτου ἔθνους καὶ κράτους. Τὰ προαναφερθέντα γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν «τὰ ἔργα καὶ τὶς ἡμέρες» τῶν μαθητευόμενων μάγων καθιστοῦν σαφές καὶ στοὺς πιὸ δύσπιστους πλέον, ὅτι 150 χρόνια συνεχοῦς ἀρχαιοπληξίας ὄχι μόνο δὲν «βελτίωσαν» τοὺς Νεοέλληνες ἀλλὰ ὀδήγησαν καὶ στὸ σημερινὸ ἐξαρτημένο καὶ ἀνυπόληπτο κρατίδιο. Ὡσπου ἔντρομοι καὶ ἔκπληκτοι οἱ διάδοχοι νεογενίτσαροι ἀπὸ τὸ διαρκῶς συρρικνούμενο δημιούργημα τῶν πνευματικῶν τους πατέρων ἀνακάλυψαν τ' ἀπομεινάρια ἀπ' τὸ μέγα σῶμα τῆς Ρωμείκης Οἰκουμένης, καὶ πανικόβλητοι ἔτρεξαν νὰ τὰ συνάξουν σὲ μουσεῖα, βιβλιοθῆκες, ἰδρύματα, ἀκόμη καὶ στὰ σπίτια τους τᾶβαλαν σὲ περίοπτη θέση, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ τ' ἀποθαυμάζουν χάσκοντας χαζοχαρούμενοι γραικοί.

Ἡ ἐπανανακάλυψη τοῦ «Βυζαντίου» τὰ τελευταῖα χρόνια, ὡς συνέπεια τῆς ἀποσάθρωσης τοῦ μύθου τοῦ Ἑλληνα, καὶ τῆς πιστοποίησης τῆς παντελοῦς εὐτέλειας τοῦ νεοελλαδικοῦ κρατιδίου, ὀδήγησε τοὺς νεόκοπους «βυζαντινούς» σὲ ρηξικέλευθες προτάσεις, οἱ ὁποῖες κινούμενες μεταξὺ ἀστείου καὶ σοβαροῦ κατατείνουν στὴ δημιουργία μιᾶς «πολιτιστικῆς Ἑλβετίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἑλλαδικῆς ἐπικρατείας» ἢ στὴν θεμελίωση μιᾶς «σύγχρονης πολιτιστικῆς ὑπερδύναμης». Προτάσεις οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν καμμιά σχέση μὲ τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή, ἀλλὰ εἶναι καρπὸς καὶ γέννημα μιᾶς δυτικότερης Ἀνατολῆς ἢ ὁποῖα θάλλει καὶ εὐημερεῖ τὰ τελευταῖα χρόνια.

Ἀναμφίβολα ἡ πρόκληση τῆς ἱστορίας γιὰ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος σὲ ἐπίπεδο τουλάχιστον «μυθικὸ» εἶναι ὁ Μαρμαρωμένος Βασιλιάς, ὄχι τόσο ὡς ἀνάγκη ἐπανασύνδεσης μὲ τὸ παρελθὸν καὶ ὡς ἐπανανακάλυψη τῆς χαμένης πατρίδας καὶ τῆς συνακόλουθης νοσταλγίας ἀπολυτρώσεως ἀπὸ τὸν ἀφιλόξενο καὶ ἀνταγωνιστικὸ εὐρωπαϊκὸ κόσμο, ἀλλὰ ὡς ἔσχατη ὑπόμνηση πρὸς τοὺς μαθητευόμενους μάγους, ὅτι οἱ «ἐναπομείναντες» Ρωμιοὶ δὲν ἀποτελοῦν ἕναν ἀπλὸ λαὸ στὸ μωσαϊκὸ τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸν ἕνα καὶ μοναδικὸ φορέα τοῦ ἄλλου κέντρου τῆς οἰκουμένης, τὸ ἀντίβαρο στὴ βαρβαρότητα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ τελευταία πράξη τοῦ ἑλληνικοῦ δράματος θὰ παιχθεῖ ὑπὸ τὸ βλέμμα καὶ τὸν ἄγρυπνο ὀφθαλμὸ τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ τῆς ταπεινωμένης Ρωμιοσύνης, πράξη ἢ ὁποῖα θὰ θέσει τέλος στὸ βρόγχο τῆς ἀλλοτρίωσης ποὺ ἐπέβαλαν στὸ ἔθνος οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἢ θὰ ἀποτελέσει τὴν τελευταία πράξη

έθνικῆς αὐτοχειρίας.

Ὁ τελευταῖος βασιλιάς σύμφωνα μὲ τοὺς στίχους τοῦ ποιητῆ θὰ παρακολουθεῖ ἀμίλητος τὴν ἔκβαση τοῦ νεοελληνικοῦ δράματος.

[...] Ὅρθος μπροστὰ στὴν Πύλη κι ἄπαρτος μες στὴ λύπη του [...]

Πάντοτε μὲ μιὰ λέξη μες στὰ δόντια του ἄσπαστη κειτάμενος Αὐτὸς ὁ τελευταῖος Ἕλληνας!

Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Γιάννη Χελιδώνη, ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΠΟΜΠΗΪΑΣ, ἔκδ. Ἐρουρέμ, Ἀθήνα, 2017.